

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 106/2013-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. februára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. B., B., toho času vo väzbe, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu z 27. novembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 38/2012 a základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 4. decembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 43/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2013 doručená sťažnosť M. B., B., toho času vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci

namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) z 27. novembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 38/2012 a základných práv podľa čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 4. decembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 43/2012.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v rámci trestného stíhania vedeného proti jeho osobe vzatý do väzby, a to na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) z 18. novembra 2011 z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), potvrdeného rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 2. mája 2012, ktorý rozhodol o zmene dôvodov väzby tak, že ponechal len dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Väzba sťažovateľa bola následne uznesením špecializovaného trestného súdu z 23. mája 2012 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 30. mája 2012 predĺžená do 15. decembra 2012.

Na základe návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na predĺženie lehoty trvania väzby (z 13. novembra 2012) špecializovaný trestný súd namietaným uznesením z 27. novembra 2012 lehotu trvania väzby sťažovateľa predĺžil do 15. júna 2013. O sťažnosti podanej sťažovateľom proti prvostupňovému rozhodnutiu rozhodol najvyšší súd uznesením zo 4. decembra 2012, ktorým ju ako nedôvodnú zamietol.

Sťažovateľ uvádza, že počas výsluchu pred špecializovaným trestným súdom 27. novembra 2012 poukázal na viacero pochybení orgánov činných v trestnom konaní, a síce upozornil na nezákonnosť vykonaných domových prehliadok, ktoré boli podľa vyjadrenia sťažovateľa vykonané „*napriek absencii povolení*“, a tiež poukázal na výpovede

svedka K. Š., ktoré podľa názoru sťažovateľa „sú napriek tomu, že boli spísané každá inokedy a iným vyšetrovateľom prakticky od slova do slova zhodné, čo svedčí o tom, že výpoveď svedka musela byť iba skopírovaná a nemohla byť samostatným a spontánnym vyjadrením svedka k veci“.

Podľa sťažovateľa sa špecializovaný trestný ani najvyšší súd namietanými pochybeniami nezaoberali, v čom vidí sťažovateľ porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy.

Sťažovateľ ďalej uvádza, že namietané uznesenie špecializovaného trestného súdu bolo jeho obhajcovi doručené 3. decembra 2012, pričom najvyšší súd rozhodol o jeho sťažnosti (ako aj o sťažnostiach ďalších spoluobvinených) už 4. decembra 2012. Sťažovateľ v takomto postupe najvyššieho súdu vidí porušenie svojich základných práv zaručených čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 37 ods. 2 listiny, ako aj práva zaručeného čl. 6 ods. 3 písm. b a c) dohovoru.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Konaním a uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn.: Tp 38/2012 zo dňa 27. 11. 2012, došlo k porušeniu základných práv M. B. podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy SR v nadväznosti na čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Konaním a uznesením Najvyššieho súdu, sp. zn.: 1 Tost 43/2012 zo dňa 04. 12. 2012, došlo k porušeniu základných práv M. B. podľa čl. 50 ods. 3, čl. 47 ods. 2 Ústavy SR v nadväznosti na čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj čl. 37 ods. 2, Listiny základných práv a slobôd.

3. Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn.: Tp 38/2012 zo dňa 27. 11. 2012, ako aj Uznesenie Najvyššieho súdu, sp. zn.: 1 Tost 43/2012 zo dňa 04. 12. 2012 a prikazuje Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica, aby M. B. prepustil neodkladne z väzby na slobodu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením špecializovaného trestného súdu z 27. novembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. Tp 38/2012

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických

osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Vo vzťahu k časti sťažnosti týkajúcej namietaného porušenia označených článkov ústavy a dohovoru postupom a uznesením špecializovaného trestného súdu zistil ústavný súd existenciu procesnej prekážky uvedenej v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a síce nedostatok právomoci.

Vo vzťahu k označenému uzneseniu špecializovaného trestného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom (sťažnosťou), ktorý aj využil. Poskytnutie ochrany v danom prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy a dohovoru spadalo do právomoci nadriadeného súdu, teda najvyššieho súdu, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 47 ods. 2, čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 37 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru postupom a uznesením najvyššieho súdu zo 4. decembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 43/2012

V zmysle ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, teda jeho petitom.

Sťažovateľ vo vzťahu k postupu a uzneseniu najvyššieho súdu námietku porušenia základných práv podľa čl. 17 ústavy v petite sťažnosti neformuloval. Aj keby z obsahu jej odôvodnenia mohlo zdanlivo vyplývať, že jeho argumentácia k nej smeruje (sťažovateľ formuluje v sťažnosti tvrdenie, podľa ktorého sa konajúce súdy dostatočne nevysporiadali s ním namietanými pochybeniami orgánov činných v trestnom konaní, na ktoré sťažovateľ upozorňoval už špecializovaný trestný súd skúmajúci dôvodnosť podozrenia zo spáchania vyšetrovanej trestnej činnosti), ústavný súd môže rozhodovať výlučne iba o námietkach tých práv, ktorých porušenie sťažovateľ výslovne v petite pomenuje. V danom prípade

sťažovateľ v petite svojej sťažnosti jednotlivé námietky porušenia svojich práv jasne rozlíšil vo vzťahu k špecializovanému trestnému súdu a najvyššiemu súdu.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 37 ods. 2 listiny každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

- b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;
- c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj (z časti) vyžiadaného spisového materiálu ústavný súd zistil, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 a iné zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. V rámci vedeného trestného stíhania bol sťažovateľ uznesením okresného súdu z 18. novembra 2011 (sudcom pre prípravné konanie) vzatý do väzby z dôvodov podľa ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b)

a c) Trestného poriadku zmeneným rozhodnutím nadriadeného súdu tak, že bol ponechaný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil. Uznesením špecializovaného trestného súdu z 23. mája 2012 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 30. mája 2012 bola lehota trvania väzby sťažovateľa predĺžená do 15. decembra 2012.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky 13. novembra 2012 predložil návrh na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa (ako aj ostatných spoluobvinených), ktorému špecializovaný trestný súd namietaným uznesením z 27. novembra 2012 vyhovel a lehotu trvania väzby sťažovateľa predĺžil do 15. júna 2013.

V odôvodnení svojho rozhodnutia v úvode citoval špecializovaný trestný súd príslušné ustanovenia Trestného poriadku [§ 76 ods. 1, § 76 ods. 2, § 76 ods. 3, § 76 ods. 6 písm. c), § 76 ods. 7 písm. c) a § 79 ods. 3] a konštatoval, že v súlade s citovanou právnou úpravou bol návrh na predĺženie lehoty trvania väzby podaný v takto určenej zákonnej lehote, preto špecializovaný trestný súd určil termín výsluchov obvinených a upovedomil o ňom tak prokurátora, ako aj obhajcov obvinených. Špecializovaný trestný súd poukázal na sťažnostné námietky sťažovateľa: „Obvinený M. B. poukázal najmä na to, že hotovosť zadržaná pri domovej prehliadke nemá z jeho osobou žiadnu súvislosť a nikto nepreveroval ako súvisí a či vôbec s vyšetřovanou trestnou činnosťou. Vyšetřovateľ vychádzal pri svojich úvahách z mylných informácií. Podľa názoru tohto obvineného vyšetřovateľa manipulujú so získanými dôkazmi, ovplyvňujú svedkov. V tejto súvislosti poukázal na opakovanú výpoveď K. Š., ktorá bola skopírovaná aj s chybami z jeho predchádzajúcej výpovede. Keďže žiadnu trestnú činnosť nespáchal a každý jeho cent je legálne získaný, niet dôvodu na jeho väzbu zvlášť, keď je dôkazná situácia postavená na svedkoch kajúcnikoch.“

V ďalšom bode špecializovaný trestný súd poukázal na splnenie formálnych podmienok väzby a dôvodil, že „Obvinení boli vzatí do väzby za okolností, ako je to vyššie sumarizované, pričom existencia formálnych dôvodov väzby (vznesenie obvinenia za trestné činy a pretrvávanie tohto stavu, dodržanie lehôt v rámci ktorých orgány činné v trestnom konaní musia postupovať) u všetkých obvinených už boli preskúmané rozhodnutiami viacerých prvo i druhostupňových súdov. Ich existencia je daná aj v súčasnosti a sudca pre prípravné konanie vo veci postupoval tak, aby boli dodržané lehoty stanovené aj v 76 ods. 3 prvá veta Trestného poriadku (predloženie nadriadenému súdu najneskôr 5 pracovných dní pred uplynutím lehoty, ktorá by bola lehotou väzby v prípravnom konaní).“.

Vo vzťahu k splneniu materiálnych dôvodov väzby špecializovaný trestný súd takto argumentoval:

«Pokiaľ ide o materiálne dôvody väzby, tie spočívajú jednak v dôvodnosti podozrenia trestného stíhania a jednak vo vzniku a pretrvávaní niektorého z väzobných dôvodov uvedených v jednotlivých písmenách § 71 ods. 1 Trestného poriadku. V zmysle príslušných zákonných ustanovení dôvody väzby musia trvať počas celého jej trvania a väzba v každom svojom štádiu musí byť odôvodnená aj skutkovými okolnosťami prípadu.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení i zo znenia § 71 ods. 1 a § 72 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva, že pri každom skúmaní dôvodnosti väzby sa súd musí zaoberať aj tým, či trestné stíhanie proti tej – ktorej osobe je dôvodné. Svojím stanoviskom neprezumuje vinu či nevinu obvineného a väzobné trestné stíhanie samo osebe neprejudikuje odsudzujúci rozsudok. Ak však existuje logickými úvahami podložená dôvodnosť podozrenia a pristúpi k tomu niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 Trestného poriadku, orgány činné v trestnom konaní a súdy sú trestné stíhanie povinné viesť väzobne. Sudca pre prípravné konanie si je vedomý aj toho, že väzba je výrazným zásahom do obmedzenia slobody pohybu je tzv. výnimkou z pravidla, pričom možno ku nej pristúpiť len za výnimočných okolností. V tomto prípade však takéto výnimočné okolnosti nastali a spočívajú tak v špecifikách trestnej veci ako takej, ako aj vo viacerých špecifikách týkajúcich sa všetkých obvinených.

Pokiaľ ide o dôvodnosť trestného stíhania, je potrebné uviesť, že dôkazy, ktoré boli doposiaľ vo veci získané, a to aj v čase po predchádzajúcom rozhodnutí o predĺžení lehoty trvania väzby, nespochybnili ani v tomto štádiu trestného stíhania dôvodnosť trestného stíhania ani u jedného z obvinených, teda dôvodnosť podozrení voči vyššie menovaným obvineným z toho, že mali spáchať tie trestné činy a takým konaním ako to je konkrétne uvedené v jednotlivých uzneseniach vyšetrovateľa o vznesení obvinenia.

V tomto smere nič nezmenila ani súdu už známa argumentácia o výpovediach tzv. spolupracujúcich svedkov. Možno súhlasiť s názorom, že takéto výpovede je potrebné posudzovať z hľadiska vierohodnosti takejto výpovede naozaj precízne a zodpovedne. Obvykle platí stav, že výpoveď jediného takéhoto svedka nemôže byť dôvodom práve na väzobné stíhanie páchatela.

Podozrenia proti jednotlivým obvineným nie sú založené na výpovedi jedinej spolupracujúcej osoby (v priebehu výsluchu bol najčastejšie spomínaný V. M.), ale aj na viacerých ďalších výpovediach spolupracujúcich svedkov, či na výpovedi obvineného M. a aj na ďalších dôkazoch, ktoré boli podrobne uvedené v predchádzajúcich väzobných rozhodnutiach, preto nie je namieste ich teraz znovu opakovať.

Pretože v tomto štádiu trestného stíhania sa nerozhoduje o vine a treste obvinených, úlohou sudcu pre prípravné konanie nie je podrobný rozbor skutkových okolností prípadu vo vzťahu ku všetkým skutkom, vo vzťahu ku všetkým obvineným, podrobný rozbor svedeckých výpovedí a ďalších dôkazov tak, ako tomu je v prípade rozhodovania na hlavnom pojednávaní. V prípade rozhodovania o predĺžení lehoty trvania väzby treba zisťovať, či dôvodnosť trestného stíhania proti obvineným zostala zachovaná, či dôvodnosť podozrenia voči obvineným zo spáchania konkrétneho konania uvedeného v uznesení o vznesení obvinenia tiež zostala zachovaná a či dôvody väzby u každého z obvinených nezmenene trvajú, alebo došlo v tomto smere k zmene, alebo či dôvody väzby už pominuli.

Vo veci ako prvé je zadokumentované trestné oznámenie K. Š. zo dňa 07. 07. 2011. Oznamovateľ spomenul násilnú, ako aj drogovú trestnú činnosť a vypovedal o štruktúre skupiny, ktorá sa necháva označovať ako „P.“. Už tu K. Š. vypovedá pomerne podrobne a spomína väčšinu osôb, ktoré boli neskôr obvinené.

V ďalších štádiách trestného konania bol K. Š. vypočutý aj v postavení svedka a to aj po vznesení obvinenia za zachovania možnosti kontradiktórneho výsluchu pokiaľ

ide o účasť obhajcov pri výsluchu (vid' č. l. 866 – 891, 1995 – 2005, zápisnica o vykonaných rekogníciách). Tento svedok hovorí predovšetkým o drogovej činnosti „o sekaní drog, predávaní týchto drog a obchodovaní s nimi“. Z osôb uvedených v návrhu prokurátora spomína predovšetkým M. B. prezývaného „B.“, L. G. prezývaného „L.“, P. M. prezývaného „T.“, R. M. a T. K. Takisto spomína M. P. prezývaného „E.“, pričom však tento patril do inej skupiny ako predchádzajúce osoby, ktoré spadali pod M. A. Naposledy výpoveď v takomto smere svedok K. Š. zopakoval dňa 17. 04. 2012, kde opakuje niektoré skutočnosti týkajúce sa drogovej trestnej činnosti a spomína aj trestnú činnosť súvisiacu s vydieraním.

Ďalšou osobou, ktorá vypovedá v neprospech viacerých v návrhu spomínaných osôb je svedok M. Č. (zápisnica o výsluchu z č. l. 892 – 913). Tento svedok aj v rámci kontradiktórnych výpovedí vypovedá o tom, že pozná T. K., R. M., L. G. a M. B. Takisto vypovedá predovšetkým k drogovej trestnej činnosti, popisuje fungovanie skupiny a pokiaľ ide o J. O. uviedol, že tohto videl dvakrát v živote, je to taký mladý chalan, pričom vie o tom, že má prezývku „P.“. Výpoveď v tomto smere potvrdil aj pri svojom výsluchu dňa 19. 04. 2012, kde hovorí aj o skupine „P.“ tvrdí, že „M. A. a O. boli hore a my ostatní sme boli dole“.

V. M. bol vypočutá viackrát, čo je zrejmé zo zápisnice o výsluchoch tejto osoby na č. l. 914 – 953, 1010 – 1015, 1210 – 1215, 1349 – 1356, 2018 – 2039. Možno konštatovať, že tento svedok vypovedá voči všetkým obvineným uvedeným v návrhu prokurátora a podrobne popisuje nielen drogovú trestnú činnosť, ale aj trestnú činnosť násilného charakteru týkajúcu sa viacerých poškodených. Takisto pomerne presne s uvádzaním viacerých detailov popisuje aj činnosť skupiny, ktorá si nechala hovoriť ako „P.“. Vypovedal aj ku skutku, ktorý sa týkal poškodeného N. a ktorého sa zúčastnil, takisto vypovedá ku skutku, ktorý sa týka poškodeného G. a vypovedal tiež k okolnostiam, ktoré sa týkajú poškodených D., T. a M. Aj tento svedok všetky okolnosti v súlade s predchádzajúcimi výpoveďami potvrdil aj dňa 18. 04. 2012. Možno konštatovať, že v zásade v súlade so skutkovými opismi v uzneseniach o vznesení obvinenia opisuje činnosť jednotlivých obvinených.

Aj výpovede svedkov T., D. a s časti P., okrem výpovede V. M. dokumentujú existenciu skupiny „P.“, ktorá „bojovala o vplyv“ v území, na ktorom pôsobili vyššie

spomenutí svedkovia. V súvislosti s platením za ochranu mali mať viaceré osoby vrátane osôb obvinených v tomto konaní stretnutia, okrem iného na tzv. K., kde malo dôjsť k rôznym nezhodám medzi dvomi skupinami snažiacimi sa o vplyv na predmetnom území.

Podobne ako v prípade poškodených N. a G. niet pochybnosti o tom, že výbuchy sú preukázané objektívne nespochybniteľnými dôkaznými prostriedkami. Zatiaľ za usvedčujúce dôkazy možno považovať aj niektoré ďalšie výpovede svedkov, konkrétne K., Ž., B., M.

Pokiaľ ide o drogovú trestnú činnosť treba poukázať aj na výsledky rôznych znaleckých skúmaní v súvislosti so stopami zaistenými na tele obvinených B., G., K. a M. Niet pochybností, že tieto osoby prišli do styku s návykovými látkami. U obvineného M. bola nájdená digitálna váha, na ktorej boli identifikované stopy po metamfetamíne, takéto stopy boli identifikované aj na u neho nájdených bankovkách.

Charakter trestnej činnosti, ktorá je obvineným kladená za vinu vykazuje znaky organizovanosti, vzájomnej podriadenosti, kedy každá zo zúčastnených osôb si je vedomá svojho miesta v skupine a jej úlohou je kooperovať s ostatnými.

Väzobné dôvody u jednotlivých obvinených tak, ako sú uvedené v návrhu prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby a sú podrobne rozpísané v doterajších väzobných rozhodnutiach, ktoré sa dôvodmi podrobne zaoberali, tieto aj vysvetlili, pričom ide o rozhodnutia právoplatné, vo všetkých prípadoch preskúmané odvolaciami súdmi ostali od predchádzajúceho rozhodovania o predĺžení lehoty trvania väzby nezmenené, preto nedošlo v tomto smere pri terajšom rozhodovaní k úprave dôvodov väzby a v podrobnostiach pokiaľ ide o skúmanie väzobných dôvodov možno na ne v plnej miere odkázať.

To, že niektorí z obvinených predtým preberali zásielky, dostavovali sa na predvolania polície a zdržiavali sa v miestach svojho trvalého bydliska bolo už v predchádzajúcich konaniach vyhodnotené a bolo zaujaté stanovisko k tomu, že táto okolnosť sama o sebe väzbu ako zásah do osobnej slobody nevyklučuje. Skupinu obvinených, ktorá vykazuje také znaky spolupráce o akých hovoria vyššie uvedení svedkovia je potrebné považovať za skupinu ľudí, ktorá si vzájomne vymieňa informácie, čoho dôkazom je i to, že niektoré z podozrivých osôb po tom, čo sa vec začala prešetrovať nie je možné predviesť a nezdržujú sa v miestach svojich trvalých pobytov (R. H., M. P.).

Sudca pre prípravné konanie považuje za potrebné ešte uviesť, že pokiaľ ide o „konkrétne skutočnosti“ odôvodňujúce väzbu nemusí ísť o také skutočnosti, ktoré už preukázali oprávnenosť ktorejkoľvek z vyššie popisovaných obáv zakotvených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a), b), c) Trestného poriadku. Možno konštatovať, že postačuje reálna obava, že takéto konanie nastať môže, pričom takáto reálna obava z vyššie uvádzaných dôvodov podľa názoru sudcu pre prípravné konanie existuje. Skutočnosti v podstate zhodne uvádzané obhajcami, že konanie obvinených nevykazuje žiadne konkrétne známky úteku, vyhýbaniu sa trestnému stíhaniu, nevykazuje známky ovplyvňovania priebehu vyšetrovania a taktiež konanie obvinených nevykazuje znaky pokračovania v trestnej činnosti, sa vzťahuje na dôvody väzby podľa § 71 ods. 2 Trestného poriadku. Preto sa takáto argumentácia obhajcov nevzťahuje na prejednávaný prípad.

Treba ešte uviesť, že argumentácia s použitím rozhodnutí ESLP, že dôvody postačujúce na vzatie do väzby sa po dlhšej dobe môžu stať nedostatočnými, je v zásade prilihavá, avšak tento prípad nie je tým, na ktorý možno takéto rozhodnutia ESLP aplikovať. Počiatočná dôvodnosť podozrenia založená na oznamovateľovi K. Š. bola podporená ďalšími vyššie spomenutými dôkazmi.»

K splneniu špeciálnych podmienok pri predĺžení väzby podľa ustanovenia § 76 ods. 3 Trestného poriadku predposlednej vety (nebolo možné pre obťažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov trestné stíhanie skončiť) špecializovaný trestný súd dodal:

„Čo sa týka skúmania dôvodnosti predĺženia lehoty trvania väzby až do 15. júna 2013, sudca pre prípravné konanie skúmal tiež to, či orgány činné v trestnom konaní pri získavaní dôkazov doteraz konali bez prieťahov, teda plynulo. Nezistil také skutočnosti, ktoré treba hodnotiť ako prieťahy v konaní znamenajúce prepustenie všetkých obvinených na slobodu pre nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní.

Je potrebné konštatovať, že najmä v poslednom čase vyšetrovatelia vo veci konajú promptne a väčšinu pracovných dní v mesiaci využívajú na vykonávanie procesných úkonov vo veci. Možno predpokladať relatívne dlhú dobu venovanú preštudovaniu spisového materiálu, je nesporné, že vo veci by sa mali ešte vykonať viaceré konfrontácie a je nesporné i to, že budú vypočutí ďalší svedkovia, ktorých prokurátor menovite uviedol, treba doplniť znalecké dokazovanie v rozsahu uvedenom prokurátorom v návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby. Sudca pre prípravné konanie nemal pochybnosti

ani o potrebe vypočutia tých osôb, ktoré sú známe zatiaľ len pod prezývkami. Možno súhlasiť s tým, že ide osoby, ktoré môžu buď potvrdiť, alebo vyvrátiť tvrdenia svedkov, ktorí zatiaľ usvedčujú členov zločineckej skupiny. Treba mať totiž na pamäti ustanovenie § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Preto dokazovanie, ktoré je uvedené v návrhu prokurátora nepochybne môže veľmi dobre poslúžiť práve pre obvinených, teda aj pre získanie dôkazov svedčiacich v ich prospech.

Oprávnená je požiadavka na predĺženie lehoty trvania väzby aj z toho dôvodu, že bude potrebné oboznámenie sa s obsahom vyšetrovacieho spisu a bude potrebná lehota na spracovanie obžaloby, čo všetko si vyžaduje konkrétny čas. Orgány činné v trestnom konaní a prokurátor však musia postupovať vo väzobnej veci urýchlene tak, aby boli všetky úkony vykonané čo najskôr, teda podľa možnosti ešte aj pred lehotou, na ktorú bola väzba predĺžená.“

Na základe takto prezentovaných dôvodov sudca pre prípravné konanie návrhu prokurátora vyhovel a lehotu trvania väzby predĺžil do 15. júna 2013. Proti prvostupňovému rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ (ako aj ďalší spoluobvinení) sťažnosť, v ktorej namietal nedostatočné vysporiadanie sa s dôvodmi väzby a so zákonnosťou dôkazov zo strany prvostupňového súdu.

Najvyšší súd rozhodol o podanej sťažnosti namietaným uznesením tak, že ju ako nedôvodnú zamietol v zmysle ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Najvyšší súd kvalifikoval postup špecializovaného trestného súdu ako vecne správny, a stotožnil sa preto s jeho záverom o pretrvávaní dôvodov väzby u sťažovateľa (ako aj u ostatných spoluobvinených). V odôvodnení rozhodnutia uviedol:

„Procesné lehoty, v ktorých bolo o väzbe obvinených rozhodované, boli dodržané. Zároveň spisový materiál bol najvyššiemu súdu predložený v zákonom stanovenej lehote, t. j. najneskôr päť pracovných dní pred uplynutím lehoty trvania väzby, ktorá by uplynula dňa 15. decembra 2012.

V prvom rade je potrebné konštatovať, že sudca pre prípravné konanie v odôvodnení napadnutého uznesenia opätovne podrobne a konzekventne zdôvodnil, na základe akých záverov aj v súčasnosti u obvinených trvajú dôvody väzby, ktoré sa od predchádzajúceho rozhodovania o predĺžení väzby nezmenili, a preto na ne sudca pre prípravné konanie v celom rozsahu odkázal.

V napadnutom uznesení ďalej sudca pre prípravné konanie dôkladne rozviedol dôkazy, ktoré naďalej potvrdzujú opodstatnenosť a dôvodnosť podozrenia, že obvinení spáchali trestné činy kladené im za vinu. Pritom od predchádzajúcich rozhodnutí o väzbe nedošlo na strane obvinených k žiadnym podstatným zmenám odôvodňujúcim iné rozhodnutie v konaní, preto najvyšší súd poukazuje na doterajšie rozhodnutia vo veci, s ktorými sa plne stotožňuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažoval námietky obvinených za dôvodné, nakoľko v súčasnom štádiu konania sa súd nezaoberá otázkou viny, skutkovými okolnosťami trestných činov, z ktorých sú obvinení, ani vyhodnocovaním jednotlivých svedeckých výpovedí. Svedecké výpovede a iné dôkazy posudzuje iba v nevyhnutnej miere potrebnej na zistenie, či naďalej existuje dôvodné podozrenie, že predmetné skutky spáchali obvinení. Zároveň sa jedná o rozsiahlu trestnú činnosť, pričom v rámci vyšetrovania sa neustále uskutočňujú rôzne procesné úkony. Vykonávanie znaleckého dokazovania v tomto štádiu preto nemôže byť posudzované ako prieťahy alebo umelé predlžovanie konania zo strany orgánov činných v trestnom konaní.

Ako správne konštatoval sudca pre prípravné konanie, doterajší spôsob života obvinených sám o sebe nie je prekážkou väzobného stíhania. Tieto skutočnosti je potrebné posudzovať vo vzájomnej súvislosti s ostatnými okolnosťami zistenými v trestnom konaní, pričom obava, že v prípade prepustenia obvinených na slobodu by nebolo zmarené, resp. sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, nebolo rozptýlené.“

V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy je ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142

ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania.

Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05).

Opierajúc sa o tieto východiská posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

Najvyšší súd (v právomoci ktorého bolo posúdenie skutkových a právnych otázok relevantných pre rozhodnutie o návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby sťažovateľa) vychádzal zo skutkového a právneho stavu podrobne uvedeného v uznesení špecializovaného trestného súdu poukazujúceho na skutkové okolnosti odôvodňujúce existenciu väzobných dôvodov, ktorého právne závery najvyšší súd akceptoval a zároveň sa na ne v podrobnostiach odvolal.

Pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia špecializovaného trestného súdu posudzoval najvyšší súd splnenie jednak materiálnych, ako aj formálnych podmienok väzby.

K splneniu formálnych podmienok väzby oba konajúce sudy poukázali na relevantnú právnu úpravu, a síce na ustanovenia § 76 Trestného poriadku, a skonštatovali súladnosť doterajšieho postupu trestného konania týkajúceho sa väzby sťažovateľa s označenými ustanoveniami Trestného poriadku upravujúcimi predpísané väzobné lehoty.

Vo vzťahu k splneniu špeciálnej podmienky vzťahujúcej sa na predĺženie lehoty trvania väzby (§ 76 ods. 3 Trestného poriadku) najvyšší súd kvalifikoval (s poukazom na rozsiahlosť vyšetrovanej trestnej činnosti a nevyhnutnosť vykonania ďalších relevantných procesných úkonov) postup orgánov činných v trestnom konaní ako plynulý.

K splneniu hmotnoprávných predpokladov väzby konajúce sudy podrobne interpretovali právnu úpravu obsiahnutú v ustanoveniach § 71 ods. 1 Trestného poriadku (jednotlivé väzobné dôvody) a konštatovali ich naplnenia jednak s prihliadnutím na charakter vyšetrovanej trestnej činnosti (organizovaná trestná činnosť so silným prvkom kooperácie), ako aj s prihliadnutím na špecifiká týkajúce sa osôb jednotlivých obvinených.

Skutkové okolnosti vzatia do väzby (dôvodnosť vedeného trestného stíhania) ako súčasť materiálnych predpokladov väzby konajúce sudy argumentačne opreli o špecifikáciu dôkaznej situácie v trestnej veci sťažovateľa, a to poukazom na súbor obstaraných svedeckých výpovedí a na ďalšie súvisiace dôkazy, charakterizujúc pritom potrebnú mieru ich posúdenia zodpovedajúcu potrebe zistenia stavu dôvodného podozrenia spáchania vyšetrovaných skutkov.

Z obsahu uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľom prezentované argumentačné otázky formulované v podanej sťažnosti boli najvyšším súdom náležite zodpovedané.

Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu nemožno vyvodit', že by sa nevyporiadal s relevantnou argumentáciou sťažovateľa adekvátne a preskúmateľne. Podľa názoru ústavného súdu je toto odôvodnenie ústavnoprávne akceptovateľné, pretože právne závery najvyššieho súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú skutkovým zisteniam, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností relevantných pre rozhodovanie o väzobnej otázke.

Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa týkajúce sa námietky porušenia práva na obhajobu, keď podľa jeho vyjadrenia malo byť prvostupňové väzobné rozhodnutie jeho obhajcovi doručené iba deň pred rozhodnutím nadriadeného súdu, bez toho, aby sa ústavný súd bližšie venoval či už pravdivosti alebo relevantnosti tohto tvrdenia z pohľadu garancie práva na obhajobu, konštatuje zjavnú neopodstatnenosť takto prezentovanej argumentácie, keďže ako vyplýva z obsahu samotného uznesenia najvyššieho súdu, obhajca sťažovateľa na podaní sťažnosti (proti predmetnému uzneseniu) riadne participoval a v rámci ním prednesenej argumentácie sa o možnom skrátení časového rámca na prípravu zo strany konajúcich súdov ani len nezmienil.

Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci rozhodujúceho najvyššieho súdu v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru, preto sťažnosť v danej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní ako celok, ďalšími jej nedostatkami (napr. nepripojenie splnomocnenia pre advokáta) sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2013